Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Твоє слово – світильник для моєї ноги, то світло для стежки моєї. Псалом 119, 105

№ 7 (269)
11 березня
2010 р.

Тижневик “Галицька Просвіта” * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ “Просвіта” ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Гол. редактор – Богдан Вівчар * Редактор – Михайлина Боднар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма “ЛІК” * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст та достовірність інформації у рекламі відповідальність несе рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідальність несе автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

ВШАНУВАННЯ

НЕ ЗАБУЛИ, СПОМ’ЯНУЛИ...

Прикарпаття широко відзначило 196-ту річницю народження нашого національного Пророка і Кобзаря – Тараса Шевченка.

Вранці велелюдна хода представників громадськості обласного центру, влади, політичних партій пройшла з Вічевого майдану до погруддя Тараса Шевченка у міському парку. Під мелодію Шевченкового «Думи мої, думи мої...» вінки поклали керівники області й міста, громадськості, політичних організацій краю. За великого сина України лине молитва поминальної панахиди, яку творили священики українських Церков.

Народження Тараса Шевченка – нашого національного Генія і Пророка – це прояв Божої ласки до українського народу, він бо рятував люд від духовної загибелі. А за ним Господь послав нам Івана Франка, Лесю Українку, які продовжили велику справу утвердження нації. На жаль, ми і по вісімнадцяти роках незалежності не виконали «Заповіту» Тараса. Бо сім’я наша не нова і не вольна...

«Тарас Шевченко поставив перед кожним українцем запитання: хто я, звідки я, хто наші герої?.. – так звернувся до присутніх голова обласної ради Ігор Олійник. – А вони ті, хто споконвіку сповідував українську національну ідею, хто клав своє життя, аби виконати Тарасів «Заповіт». Тож маємо всі розуміти, що Україна доти і там, де звучить Шевченкове слово. Ми повинні пам’ятати про це завжди».

«Маємо дати сьогодні звіт, як виконуємо Тарасів «Заповіт»: в своїй хаті своя правда, і сила, і воля, – звернувся до учасників урочистості голова обласного об’єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Волковецький. – На жаль, не виконуємо. Заяви нинішнього Президента щодо статусу української мови, Чорноморського флоту Росії, євроатлантичної інтеґрації, долі нашої газотранспортної системи викликають тривогу. Ми бачимо загрози, які нависли над нами. І щоб колись ми не згадували, що дивились і мовчали. Тож маємо об’єднатись задля загальнонаціонального спротиву нищенню українства. Будьмо готові, щоб такі майдани постали у кожному селі й місті, у кожній українській душі».

Лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка Степан Пушик висловив жаль, що хоч ми вже ніби і не раби, але рабська кров з нас усіх ще не вийшла, бо на виборах продаємось за двісті гривень, якийсь кілограм гречки і цукру, пшениченьку ж на наших ланах сіють чужинці, а не українці. Тому маємо не лише читати Шевченка, а й достеменно виконувати те, що він нам заповідав...

Цю ж думку висловив голова обласної організації НСПУ Євген Баран. Він закликав не «посипати голову попелом» у дні вшанування Шевченка, а справді звітувати, чому і на дев’ятнадцятому році незалежності так і не виконаний його «Заповіт». Але ми ще маємо шанс, бо є дві сили, які нас тримають на світі – це Господня благодать і Шевченкове слово. А воно звучало на вічу у виконанні юних митців.

Увечері з Вічевого майдану вулицями міста пройшов факельний похід молоді до пам’ятників Тарасові Шевченку та Степанові Бандері, організований націоналістичним об’єднанням «Національний вибір». На імпровізованих мітинґах промовці говорили про Прометеїв українського духу, чин яких нинішнє покоління має продовжити.

* * *

А тлумаччани вшанували Кобзаря відкриттям пам’ятника Тарасові Шевченку. Його освятили правлячі єпископи Івано-Франківської та Коломийсько-Чернівецької єпархій УГКЦ Володимир Війтишин та Микола Сімкайло. Із визначною подією покутян привітали голова облдержадміністрації Микола Палійчук та перший заступник голови обласної ради Зіновій Береговський. А голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Волковецький закликав учасників віча і всі демократичні сили краю до єдності і спільних дій у нинішній скрутний час утвердження української державності. І в цій жертовній праці нашим заборолом має стати Шевченкове слово: ...Вставайте! Кайдани порвіте!..

Урочистості, віча, вечори поезії і пісні відбулися в цілому краї.

Богдан ВІВЧАР

ЗВЕРНЕННЯ

ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

У Зверненні до виборців за 21 січня 2010 р. ми, члени Української народної ради, закликали виборців України підтримати Юлію Тимошенко в боротьбі проти спроб змінити цивілізаційний вибір України, перетворити нашу державу на несамостійного, безнаціонального сателіта відроджуваної московської імперії.

На жаль, наші побоювання стають дійсністю, аґенти впливу Росії з Партії реґіонів і відверті лобісти її імперських інтересів закликають до початку реваншистського наступу на фундаментальні цінності нашого народу: українську мову, незалежну Церкву, положення Конституції щодо тимчасового перебування Чорноморського флоту Російської Федерації у Криму, долю вітчизняної газотранспортної системи, євроатлантичну орієнтацію зовнішньої політики та інше.

За цих умов уважаємо необхідним заявити:

волею історії Юлія Тимошенко поставлена в епіцентр змагань за долю України, і на її плечі лягає тяжка відповідальність протистояти темній антиукраїнській хвилі, що накочується на нашу землю. Захищаючи і підтримуючи Юлію Тимошенко, ми захищаємо й підтримуємо незалежність України, демократичний і європейський характер її розвитку;

результати першого туру голосування показали, що колишній Президент України Віктор Ющенко став глибоким розчаруванням українського народу, підпорядкувавши свою виборчу кампанію боротьбі з Юлією Тимошенко. Саме Віктор Ющенко, закликаючи голосувати «проти всіх», проклав дорогу до влади Вікторові Януковичу та його команді;

справою честі й гідності всіх, кому не байдужа доля Української держави, є організація народного опору мирними – політичними й громадськими – засобами проти спроб Віктора Януковича та його команди змінити хід української історії XXI сторіччя, відібрати в нашого народу його культурно-національні та історичні цінності, торгувати ресурсами й багатствами України, позбавити її засобів захисту своїх економічних інтересів, енерґетичної безпеки та забезпечення українським громадянам соціально-економічних ґарантій європейського рівня.

Український народе!

Уперше за дев’ятнадцятирічну історію незалежної Української держави настав час серйозних випробувань, час довести промосковській партії олігархів, хто є господарем на українській землі, час рішуче виступити на захист українських цінностей, традицій, святинь і права українських громадян на гідну людини якість життя. Не дозвольмо відвертим і прихованим ворогам української самостійності й демократичного розвитку України руйнувати здобутки 1991 року, за які наш народ заплатив страшну ціну в XX сторіччі.

Дмитро ПАВЛИЧКО,
Іван ДРАЧ,
Левко ЛУК’ЯНЕНКО,
Іван ДЗЮБА,
Ігор ЮХНОВСЬКИЙ,
Мирослав ПОПОВИЧ,
Юрій ЩЕРБАК,
Богдан ГОРИНЬ,
Юрій МУШКЕТИК,
Роланд ФРАНКО,
Олег ЧОРНОГУЗ,
Наталія ОСЬМАК,
Володимир ПИЛИПЧУК,
Володимир ВАСИЛЕНКО,
Павло МОВЧАН

Київ, 19 лютого 2010 р.

КОРОТКО: НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

І МОЛИТВА В ПОМІЧ

Відтепер вихованням студентів Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника офіційно опікуватиметься УГКЦ.

Ректор Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, депутат обласної ради, професор Богдан Остафійчук та правлячий єпископ Івано-Франківської єпархії УГКЦ доктор теології Володимир Війтишин підписали угоду про співпрацю згаданого вишу та УГКЦ.

При підписанні угоди зазначалося: відтепер УГКЦ братиме активну участь у плануванні та проведенні тематичних духовно-релігійних, духовно-пізнавальних та духовно-рекреаційних заходів з удосконалення системи виховання студентства.

МИТЕЦЬ СВІТОВОГО ВИЗНАННЯ

В Івано-Франківському художньому музеї пройшла науково-практична конференція «Творча спадщина Дениса Лева Іванцева» до 100-річчя художника.

Виставка відкрита з фондів музею та домашніх архівів родини митця, який є автором кількох сотень високохудожніх мистецьких творів; його малозгадувана в українському мистецтві монументальна спадщина – олійні розписи – є в багатьох церквах Галичини.

Уродженець села Делева Тлумацького району Денис Лев Іванцев народився 1910 року в сім’ї священика. Після Тлумацької гімназії закінчив Краківську академію мистецтв; навчався у Варшавському інституті. Був одним із засновників та головою української мистецької групи «Зарево» у Кракові, членом «Асоціації незалежних українських митців» у Львові. Більшість життя працював у рідному селі та в місті Івано-Франківську.

Митець створив високохудожні полотна, серед яких: «Зимовий похід Галицької Армії», «Ми», «Чорне і біле», «Володар синіх Карпат», «Каменяр».

Він живописно обрамлював церкви у рідному селі Делева та Івано-Франківську. Брав участь у численних представницьких виставках у Кракові, Відні, Львові. У 1992 році за вагомий внесок у розвиток світової культури Міжнародний біографічний центр (Кембридж, Англія) визнав Дениса Іванцева людиною року.

ГРАЙ, МУЗИКО, ГРАЙ!..

Четверо вихованців дитячої музичної школи № 3 Івано-Франківська повернулися з Кіровограда переможцями XV Всеукраїнського фестивалю-конкурсу виконавців гри на народних інструментах «Провесінь».

Учасниками кіровоградської «Провесіні» були понад 300 юних музикантів з різних областей України. Перше, друге і третє місця у номінації «Домра» здобули шестикласниці івано-франківської ДМШ № 3 Юлія Вересняк, Наталія Гільтайчук та Юлія Бродович (клас викладача Галини Викалюк).

Диплом у номінації «Гітара» привіз до рідного міста шестикласник дитячої музичної школи № 1 Назарій Михайлюк (викладач – Володимир Паранич).

«ТРІУМФ-2009»

В обласному центрі у п’ятницю пройде сьома щорічна церемонія вшанування лідерів економічного прогресу Івано-Франківська «Тріумф-2009». Позаконкурсна номінація – «Благодійник 2009 року».

«Тріумфаторів» визначать у 11 номінаціях в окремих галузях підприємництва, які найбільше розвинені в Івано-Франківську.

Зокрема, 10 найкращих із 30 номінантів отримають нагороду й визнання своєї праці впродовж минулого року в номінаціях: «Інвестиція року», «Успішне промислове підприємство року», «Найкращий туристичний оператор року», «Місцева марка року», «Заклад торгівлі року», «Заклад ресторанного господарства року», «Керівник-реформатор року», «Найкраще підприємство-експортер року», «Найкраще мале виробниче підприємство року», «Найкраще енергоефективне підприємство року».

Нагороду за позаконкурсну номінацію – «Благодійник 2009 року» вручатимуть вдруге.

МОВА

ЧИ НЕ ВІДМІНЯТЬ?..

Перед своїм відходом Президент України Віктор Ющенко Указом схвалив концепцію державної мовної політики.

Концепція підтверджує, що громадяни України, незалежно від етнічного походження, переконань та займаної посади, повинні володіти українською мовою, як мовою свого громадянства.

Крім того, володіння **державною** мовою чи її розумінням в обсязі, достатньому для спілкування, згідно з концепцією, є необхідною умовою отримання громадянства України. Обов’язковим воно є і для займання посад в органах державної влади й місцевого самоврядування.

Серед пріоритетів, вказаних у програмі, – створення належної законодавчої бази для державної підтримки книговидання, ЗМІ, пісенної продукції українською мовою і мовами національних меншин. Документ також предбачає розвиток українського сеґменту Інтернету і програмного забезпечення для комп’ютерів українською мовою, завершення роботи над єдиним правописом і забезпеченням науково обґрунтованого нормування й вдосконалення української мови.

Програма також передбачає розвиток національної словникової бази й забезпечення вільного доступу до неї, дослідження й популяризацію давніх письмових пам’яток, збереження та вивчення діалектів української мови для її розвитку й збагачення.

Документ вказує, що фінансування заходів з реалізації концепції має здійснюватися за рахунок засобів державного і місцевих бюджетів, а також інших не заборонених законодавством джерел.

У. С.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **“ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ”!** Передплатний індекс **91083**

ТАК ДУМАЮ

ЦЕ ЗВАННЯ НАЛЕЖИТЬ ПОКОЛІННЯМ

Звання Героя України присвоїли Степанові Бандері.

Краще пізно, ніж ніколи.

Визнати Бандеру Героєм України належало ще 1991 року, а вже після Помаранчевої революції то й поготів. Не визнали й не згадували. Ганялися за посадами, титулами, нагородами. Наслідок – перед очима.

Коли говорити про проголошення незалежности України 1917–1918 рр., то можна сказати, що без Богдана Хмельницького, без Івана Мазепи, без гайдамаків, без Києво-Могилянської академії, без Тараса Шевченка це проголошення навряд чи й сталося б. І це буде істина, коли хочете, в останній інстанції.

Називаючи прізвища видатних осіб, що причинилися до народніх здвигів, не треба забувати, що за кожним таким іменем стоять когорти людей, які – часом зброєю, а часом своїм духом – підтримували цих героїв, ішли за ними, молилися, коли хочете, на них, клали душу й тіло за цілі, що їх прагли досягти невмирущі генії.

Хто ці когорти людей? Звідки вони взялися? Якого роду-племени?

Люди ці – українці, покоління українців, обійдені історією та окрадені добрими сусідами – братами-слов'янами.

Чи ж можна назвати поіменно всіх, хто докладав сил та хисту і клав голову, щоб творилася історія – наша українська історія? Під іменами Хмельницького, Мазепи, Шевченка, під назвою Києво-Могилянської академії – єдиного вищого навчального закладу на землях східних слов'ян до XVIII ст. – зашифровані імена наших предків, наших дідів, прадідів та прапрадідів.

Без цих імен-смолоскипів, за якими стояли покоління українців, не сталося б національного здвигу 1917–1920 років. Ці імена прокладали шлях, який на початку XX століття обернувся роками, що трусонули світом.

Упала одна з найжорстокіших і найнелюдяніших імперій у світі. І це була заслуга згаданих вище імен, зокрема, Тараса Шевченка. Згадаймо і задумаймось на тим, чому большевицький узурпатор Ленін підписує 1918 року указ про побудову в Москві пам'ятника нашому поету-мученику, розіп'ятому на імперській Голгофі? Згадаймо і задумаймось над тим, чому совєтська пропаґандивна машина до 1934 року визнавала Івана Мазепу борцем за свободу і справедливість?

Згадаймо і вернімось до історії XX століття.

Хто дбав у поневоленій Україні про ідеї та мрії Хмельницького, Мазепи, Шевченка – про ідеї та мрії українського народу?

Щербицький? Шелест? Хрущов? Брежнєв? Черненко? Підгорний?

Чи проголосив хто з них самостійність України?

Вони, як чуми, боялися не лише слова **самостійність,** але й слова **Україна.**

Чи ж можуть вони – душителі свободи – претендувати на звання героїв України?

Чи ж не має права зватися Героєм України той, хто проголошував і проголосив нашу незалежність?

П'ята колона цих імен не згадує, вона їх боїться. Її тягне до Денікіна й сучасних денікінців.

А були люди, які думали й діяли, як і весь український нарід, який 1991 року виявив свою волю. Згадаймо про їх.

1939 р. Карпатську Україну проголосили закарпатці в особі Авґустина Волошина.

За два роки після них – 1941 року у Львові – Незалежну Українську Державу проголосила ОУН(б). На чолі цього героїчного братства стояв Степан Бандера.

Чи ж не заслуговує і він, і Авґустин Волошин звання Героїв України?

За саме тільки проголошення незалежности?

Степанові Бандері звання Героя належить крім цього ще за цілу низку звершень. Та спинімось лише на одному. На проголошенні незалежности України в умовах Другої світової війни, в умовах боротьби двох світових хижаків за право володіти Україною.

Чи не був це промінь світла у хмарах беззаконня й неправди, що нависли над світом? Чи не був це голос українського народу, вияв волі укрїнського народу, мрія українського народу, крик душі, коли хочете, поневоленого українського народу?

Проімперські клани не хочуть ні України, ні її самостійности. Їх ваблять інші кумири. Але вони підступно вдають із себе патріотів України, щоб захопити владу й віддати наш край на поталу ворогам.

Чи ж може патріот незалежної України бути проти піонерів нашої незалежности, проти Шевченка, Мазепи, Хмельницького, проти Степана Бандери?

Перефразую євангельський вислів: той, хто каже, що любить Україну, а ненавидить її героїв – лож єсть.

І такі ненависники є і в уряді, і у Верховній Раді України. Вони вдають із себе наших оборонців, але ненавидять наших героїв.

Про них, про цих Іскаріотів, та про їхні діла варто говорити частіше. Аби розпізнавати і знати їх.

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

Зберігаємо правопис автора.

НАВІЯНЕ

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМ У ДІЇ, ЧИ ДЕҐРАДАЦІЯ?

«…Українська пісня свідчить про чистоту і цнотливість нації…»
Олесь Гончар

Наприкінці новорічної рок-попгоц-стоц-музичної та пісенної веремії, десь біля 4-ї години ранку випадково, о Боже, пролунали милі серцю акорди: «Місяць на небі, зіроньки сяють…» – пісні у виконанні дуету Т. Повалій та Л. Сенчиної. Якісь щемливі, теплі хвилі наповнили душу. Зал на екрані принишк, враз отямився, а потім – вибухнув оплесками. Не втримуюсь і собі, хочу аплодувати, але стримуюсь – сім'я спить. А тимчасом зринають спогади…

…1984 рік. Свердловське вище військово-політичне танково-артилерійське училище імені Л. І. Брежнєва. Курси перепідготовки замполітів запасу. Неділя. Після обов'язкових ранкових процедур – вільний побутово-культурологічний час. За винятком тих, хто одержав звільнення й вибрався за межі, всі – в офіцерському клубі. Хто листи пише, хто читає, хто готується до завтрашнього семінару на тему «Інтернаціональні аспекти партійно-політичного виховання в ротах, батареях перед наступом». Інші – сидять біля єдиного джерела культури – телевізора. Транслюється недільна розважальна програма. Співає Л. Зикіна, потім виступає танцювальний ансамбль «Берьозка».

Раптом – «виступає Черкасскій народний хор, Україна». Підскакуємо з місць і троє чи четверо нас, «повишенців» із України, вигукуємо: «Ура!» Ще не встиг диригент змахнути паличкою, ледь прозвучало кілька акордів пісні, як із-за сусіднього столика підводиться один із таких, як і ми, «старлеїв»-повишенців, хутко підходить до телевізора і зі злістю («што ви, рєбята, слушаєтє кваканьє етіх хахлушек») переключає телевізор на інший канал, де йде відомий мультфільм про Ґену та Чебурашку. Цілий зал здорових мужланів – а це переважно офіцери запасу, а на «гражданці» – керівники підприємств, виробничих підрозділів, а ще – інструктори міськвиконкомів, райміськкомів партії, і всі з різних реґіонів, тобто республік, колишнього Союзу (курси ж всесоюзні), так от – ввесь оцей інтернаціональний склад проводирів інтернаціональної партійно-політичної роботи в лавах Збройних сил СРСР сидить і, зціпивши зуби, дивиться мультик, удавано сміючись над давно відомими епізодами. Ми, кілька хлопців з України, та ще, пам'ятаю, Алік Есамбаєв із Андіжана, мовчки переглянулись, натягли пілотки, поправили погони на «партизанських» гімнастерках, тимчасово виданих нам із курсантського плеча, і вийшли на вулицю. Зрозуміли – нам у цьому «інтернаціональному» середовищі «братніх народів» місця немає. І подалися в казарму. «Пошлі, – співчутливо говорить Алік, – Я вам спою нашу…»

2009 рік. Як і кожен попередній з часу проголошення незалежної суверенної самостійної держави Україна. На всіх теле- та радіоканалах лише прогноз погоди, реклама засобів проти лупи та ще словесна перебранка Президента з Прем'єром щодо боротьби з корупцією – українською мовою, все інше – суцільне квакання доморощених квакунів з українським акцентом. А ще іноземовлять на трибуні найвищого органу держави (так і хочеться сказати – малоросійської колонії) нібито народні обранці. Кожен розуміє, що це вчорашні наймити колонізаторського режиму (таке визначення дав їм ще Карл Маркс), а ще – конюхи, водії, куми, друзяки по «бізнес-злодійству», які «пройшли по списку». А коли оте «кваканьє» подається у формі пісні, наприклад, «Запара, запара» у виконанні якого-небудь хлопчиська з-під селянської стріхи – плакати хочеться. Над ним, запареним, і над його гіркою і безпросвітною долею.

Навіщо?.. Чому блазнюєте, чому цураєтесь свого, чи, може, й не знаєте своєї мови, пісні, жарту, традицій? Як каже Ірина Шинкарук, відома поетеса і співачка: «За піснями народу можна зрозуміти, чи він розвивається, чи починає деґрадувати». А великий майстер живопису Ілля Юхимович Рєпін, повернувшись із довгих творчих мандрів по Європі у рідний Чугуїв на Харківщині натхненно писав: «…Лише малоросіянки та парижанки вміють одягатися зі смаком. А яка мова! Зачарування! Зачарування! Зачарування!» Корифей же української літератури Олесь Гончар у «Щоденнику» зазначив, що «Злочином було б занедбати таке неоціненне духовне добро».

І я кажу – злочин! А ви?..

Богдан МЕЛЬНИЧУК,
член НСЖУ, просвітянин з Коломийщини

ЧИТАЮЧИ КОБЗАРЯ

Помолившись, і я б заснув,
Так думи прокляті
Рвуться душу запалити,
Серце розірвати.
Т. Шевченко

ДУМИ, ЩО ДУШУ РВУТЬ

Геній українського народу – поет, художник і письменник Тарас Шевченко народився 9 березня 1814 року в селі Моринці Звенигородського повіту на Черкащині. Його батько Григорій (1783–1825) був стельмахом – робив колеса та вози й чумакував. Мати Катерина (1783–1823), донька Якима Бойка, працювала на панщині. В родині Шевченка було шестеро дітей: Катруся, Микита, Тарас, Ярина, Марія, Йосип. Охрестив Т. Шевченка священик Української Греко-Католицької Церкви Олекса Базаринський у храмі Св. Івана Богослова. Так само називався храм у селі Кирилівка, звідки походив батько Тараса і куди згодом переселилася їхня родина. У 1830 році обидва храми були насильно переведені в московську релігію. Дід Тараса, Іван – син Андрія (1757 р. н., прожив 115 років), і баба Марта (1966 р. н.) були греко-католиками.

Перші релігійні знання малий Тарас одержав від свого дуже побожного і розумного батька, який вдома у свята й неділі часто вголос читав Святе Письмо та Життя святих і мав свій власний Київський Патерик та Мінеї.

З народних пісень починався Шевченко як поет, до них він звертався і наприкінці життя. Нові теми й мотиви, яких ще не було в українській літературі, широко входять у його творчість, вражають соціальними, філософськими роздумами й новою поетикою («Сон», «Єретик», «Кавказ», «Неофіти», «Юродивий», «І Архімед, і Галілей…» та інші, як «Царі», «Саул», «Марія»).

Що б, здавалося, створити нового, звертаючись до такої ветхої форми, як молитва? Сьогодні нас хвилює зміст Шевченкової «молитви», вселюдське вболівання, яким завершується вона. Ці рядки достойні стати пам'яттю для всіх дітей планети Земля! Для всіх:

А всім нам вкупі на землі
Єдиномисліє подай
І братолюбіє пошли.

Скільки писалося творів про суть життя! А от одна-однісінька строфа, без жодного образу, без жодної метафори чи епітета, – і вже мисляча людина не забуде її довіку й замислиться, як їй вікувати свій вік:

Один у другого питаєм,
Нащо нас мати привела?
Чи для добра? Чи то для зла?
Нащо живем? Чого бажаєм?
І покидаємо діла…

Історія народу й сьогодення увійшли в поетове кривдою і недолею бите серце не для того, щоб носити їх, як болі, а в ім'я боротьби за долю свого народу, і не тільки свого, а всіх поневолених народів:

Борітеся – поборете,
Вам Бог помагає!

За цим полум'яним закликом, зверненим до народів Кавказу, розкривається волелюбна сутність найгнівнішого і найніжнішого поета України. Його мрією була подорож в Україну, що також було висловлене:

О, Господи!
Дай мені хоч глянуть
На народ отой убогий,
На тую Україну!

Москва робила поетові перешкоди у виїзді в Україну. Він добився дозволу в червні 1843 року. Шевченко відвідав Київщину, Чернігівщину й Полтавщину. Власними дозрілими очима побачив поет жах панського свавілля:

Скрізь неправда, де не гляну,
Скрізь Господа лають!
Серце в'яне, засихає,
Замерзають сльози…

Де народилась і герцювала козацька воля, там застав Шевченко сумних свідків славної України – високі могили, козацькі діти стогнали в московському ярмі, а над Україною:

Орел чорний – сторожем літає!

По українських свободах залишилась тільки «Розрита могила» та зруйнований Чигирин – символ козацької слави.

А я, юродивий, на твоїх руїнах
Марно сльози трачу. Заснула Вкраїна,
Бур'яном укрилась, цвіллю зацвіла,
В калюжі, в болоті серце прогноїла
І в дупло холодне гадюк напустила…

Стоячи над руїнами Чигирина, Шевченко, як старозавітній пророк, плаче, пророча сльоза святого гніву зрошує руїни:

Нехай же серце плаче, просить,
Святої правди на землі…

Але рівночасно в ньому прокидається титан, що потряс підвалинами московської імперії, його бажання – *«викути новий леміш і чересло до старого плуга»*.

Василь ГУК,
лауреат премії ім. Марійки Підгірянки
(Далі буде)

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО…

ТА ВІРЮ ТВЕРДО…

Батьки мої…
За що ви так трудились?
За кусень хліба й кухоль молока.
За що вам руки доля мозолила,
За що вам спину гнула та земля?

І кожен день від рання
й до смеркання,
Як ті воли, запряжені в ярма,
Щоб було дітям хоч якесь убрання,
Щоби до школи мали букваря.

Я вперше вгледів материні очі,
В яких світились іскорки життя:
Як вчитися пішли –
на денний, на заочний,
Всі четверо шукали шлях знання.

І дочекалися батьки такої днини,
Коли наш хліб став білим на столі,
І вперше батько вимовив: «Дитино,
Ми пережили болі всі й жалі…»

Роки минули… Й доля Україну
Вгорнула у жовто-блакитний стяг,
І батько вдруге вимовив: «Дитино,
Мій небосхил вже близько,
я всього досяг…»

Минали дні, вернувся я до хати,
І батько втретє вимовив мені:
«Не хочу жити, буду помирати,
Бо знов при владі кляті москалі…»

Та вірю твердо: довго так не буде –
Осяє шлях наш сонце у імлі,
І схаменуться збайдужілі люди,
І правда утвердиться на землі.

* * *

Я русский бы выучил только за то,
что им разговаривал Ленин.
В. Маяковський

Російську я вивчив іще молодим
Не тому, що Ленін заставив.
Бандерівець батько ременем побив
За трійку, що вчитель поставив.

І ворогом мова не була йому
Ні польська, російська, німецька.
На мові хтось ліпить словесну війну –
Погрози ми чуєм з Донецька.

Тоді Україна лиш буде цвісти,
Коли у донецькій сім'ї комуніста
Батько із сином зніме питання,
Що вивчив «на три» українську.

* * *

Народе мій, замучений, розбитий…
Твоїм майбутнім душу я тривожу…
І. Франко

За що тобі надалась така доля
Між вибором – чи бути, чи не бути?
Чому тобі приємніша неволя
В історії, чужинцями забутій, –
Чужинцями, що творять твою долю?
Народе мій, встань, оглянись навколо –
У своїм краю чом ти не господар,
Чому безхатченко ти на землі чудовій,
Чому чужинець є на ній володар?
Народе мій, встань, оглянись навколо –
За що тобі цей споконвічний вибір
Між злом і зрадою, покірністю, неволею?
Та прийде час, і буде інший вимір –
Здобудем щастя і мечем, і волею.

Йосиф КАЧМАР

МИНУЛЕ І СЬОГОДЕННЯ

ПО ЖИТТЄВИХ ДОРОГАХ З БОГДАНОМ ЛЕПКИМ У СЕРЦІ

(Продовження. Поч. у № 4, 5)

Серед широких долин і високих пагорбів, увінчаних двома могилами, насипаних невідомо ким і невідомо в честь якої події, як і невідомо, хто в них похоронений, над пологими берегами річечки Свірж, що бере свій початок десь у лісах Перемишлянщини, що на Львівщині, а далі збагачується лісовими потоками Рогатинщини, в яких заховалися леґендарні поляни Осова й Золота, де колись табором стояли сотні Коса й «Сіроманців», курінь Яструба.

Ой, у лісі на полянці
Стояли повстанці –
Посходились до потічка
Вмиватися вранці...

А далі, звиваючись вужем поміж крутими берегами, заводями й звивинами, наповнюючи собою зустрічні ставки і стави, несе свої води до села Тенетники і, з'єднавшись із батьком-Дністром, припиняє самостійне існування.

Отож над Свіржем, у такій тихій широкій долині, розташувалося, оповите леґендами й переказами, село Журів. У різні часи своєї історії було воно і селом, і містом, а 610-річчя першої письмової згадки відсвяткувало в 2004 році пишно й урочисто. Захована серед лісів, торфовищ, неприступних боліт місцина була ідеальним притулком для втікачів від татарських грабіжницьких нападів, а ще раніше – від нападів ятвягів.

Місцина багата лісовим звіром, болотним птаством, що тисячами селилося на озерах і озерцях, многотою риби, а лісові нетрі – ягодами й дикими плодами на деревах і кущах, а ще – незліченні рої бджіл в дуплах старих лип і верб. Отож місцина з давніх часів була ідеальним місцем поселення для кожного, хто шукав спокійного життя серед розкішної природи. Заглиблюючись у такі місця під час осінніх і зимових ловів дикого звіра, галицькі князі, уподобали цей затишний закуток своїх володінь, а король Данило збудував над тихоплинною рікою посілість для своєї улюбленої сестри Олени, окопав ровами, укріпив заборолами. Так постав серед малодоступних місць замок, планування якого зі своїми стародавніми назвами збереглося досі.

В нових палатах, як свята,
Зажила в злагоді сумирно
Його улюблена сестра,
Княжна Олена сонцесяйна.
Була пора тут надзвичайна,
Добром ісповнена пора.

З того часу й бере свій початок Журів як поселення, записане в історичних пам'ятках. За п'ять кілометрів від Журова розташовані Княгиничі, що вже в нові часи послужили конспіративним притулком для генерала Романа Шухевича, далі на захід – Бортники, неподалік – на південний схід – Тенетники. Такі промовисті назви.

За п'ять кілометрів на схід село Чагрів – посілість боярина Чагрина, гордого і впливового, донька якого, красуня Настуся, була коханою князя Ярослава Осьмомисла, посілість якої і сьогодні лежить на трасі Галич–Рогатин як село Настащин (в большевицькі часи перекручене на Насташино).

Отож у тому старовинному Журові й прийшло на світ хлоп'я, якому судилося закохатись у ці долини понад Свіржем, прожити тут своїх шістнадцять літ із тих, які Господь відміряв, і почерпнути тут усе, що пронесе по світу й збереже у спогадах. Ці роки будуть найкращими, найчарівнішими літами. Не завдяки якимсь розкошам, не завдяки особливому піклуванню, а єдино завдяки красі цих долин і пагорбів, завдяки тим залишкам флори й фауни, завдяки польовим криничкам, озерцям, дивовижним квітам і рослинам, назв яких і досі не знаю – сам давав їм назви, бо ніхто їх назвати не вмів, а нині злочинна меліорація безповоротно зруйнувала цю красу.

На тих долинах, на їхніх теплих травах, під пошум дідового лісу, під щебет різноманітного птаства в душу дитини вливалося те, що ми називаємо красою. Де не носила та, що її називають доля, ніде не пахли так достигаючі пшениці, не хвилювали так на вітрі ниви, ніде більше не клубочились так білі хмари, створюючи все нові й нові фантастичні видива, ніде не чув таких рясних громовиць, надто вночі, коли палало все небо, грім за громом стрясав землею, а потім лили теплі благодатні зливи й заганяли те хлоп'я під теплу стріху батькової стодоли і шемріт спливаючих водяних потоків заколисував до солодкого-солодкого сну. А вранці розкішний сонячний день, мов скупана дитина, і вся природа вмита, ласкава, вмитий кожен листочок, а з ними – і личко сонця, якесь радісне кудкудакання курей і погавкування Азора на чужих курей, бо своїх він знав «в обличчя». Ах, той Азор! Та розумна шляхетна тварина, що з маленького песяти прожив у родині весь свій вік і похоронений в батьківському саду. Скільки родина наша завдячувала йому в критичні хвилини під час большевицьких облав. На всяку подію в нього був окремий тембр голосу і по цьому темброві ми знали, що діється на подвір'ї і поблизу. Чули його і в криївці, в лугових хащах, і в лісі, й відповідно реаґували. За своє старання був поранений двома автоматними кулями, але вижив.

Тут пролилась перша невинна родинна кров і перші зневаги від чужинців усіх мастей, і перші кривди, і перші сльози. Все це буде, але ніщо не зможе затьмарити тої КРАСИ, що влили в серце долини й пагорби, сади, левади, «гай» і старовинні могили над селом.

Саме тут прийшли в серце перші строфи українських поетів і перші казки, і перші пісні, і перші леґенди, перша любов, і перша ненависть, і усвідомлення себе й людського призначення.

о. Зіновій КАРАСЬ

(Далі буде)

ВЕЛИКІ УКРАЇНЦІ

ВЧЕНИЙ І ПРОСВІТИТЕЛЬ

(Закінчення. Поч. у № 6)

Іван Пулюй увійшов у фізику в час розквіту молекулярно-кінетичної теорії газів. Його наукові дослідження уточнили й доповнили відкриття Максвелла, Майєра, Грагама, він був добре знайомий із видатним фізиком А. Ейнштейном, який у 1912–1913 рр. викладав у Празькому університеті.

Творча діяльність І. Пулюя особливо яскраво проявлялась у галузі електротехніки. Його лампи розжарювання були набагато кращими від ламп Едісона. Він удосконалив конструкцію телефонних станцій, розподільчих трансформаторів. З його участю запущено ряд електростанцій на постійному струмі в Австро-Угорщині, а також першу в Європі – на змінному струмі (Прага). Він був головним науковим експертом у Чехії та Моравії, радником австрійського цісаря із науково-технічних питань, головою організованого ним електротехнічного товариства у Празі. У 1896–1897 рр. досліджує дію Х-променів, які дістали назву рентгенівських, вперше з допомогою цих невидимих променів одержує досконалі знімки.

І. Пулюй опублікував понад 50 наукових праць, у яких висвітлив найновіші досягнення науки, сформулював мету наукового пізнання природи, окреслив шляхи використання її могутніх сил для добра людини, з'ясував роль енергії в життєдіяльності людського організму, першоджерелом якої є Сонце, підвів читача до справді наукових розумінь усіх речей і явищ навколишнього світу.

Прагнення істини, непримиренність до несправедливості, усвідомлення тяжкого життя поневоленого українського народу – все це не могло залишити вченого байдужим до долі України. І хоча його творче життя минало за її межами, він веде активну громадську, просвітню, публіцистичну й перекладацьку роботи. І. Пулюй стає одним із найяскравіших патріотів України.

Ще гімназистом у Тернополі він засновує молодіжний гурток для вивчення й популяризації української історії та літератури, піднесення національної свідомості народу. Навчаючись у Віденському університеті, перекладає українською мовою підручник геометрії для українських гімназій, виступає за створення українського університету у Львові, публікує статті на захист української мови, бере участь у створенні організації українських студентських товариств у Відні, в консолідації українських товариств у всьому світі.

Він був активістом Наукового товариства ім. Т. Шевченка, ініціатором меморандуму щодо відкриття вищих шкіл в Україні, був співавтором перекладу Біблії українською мовою. Під час Першої світової війни закликає українців відродити свою державу.

Помер І. Пулюй через 9 днів після проголошення незалежності України в Києві, 31 січня 1918 року. Все своє життя він віддав розвиткові науки й техніки, формуванню національної свідомості українського народу. Його діяльність дуже цінували І. Франко, П. Куліш, члени НТШ і товариства «Просвіта».

І в наш час потрібно пригадати слова українського патріота В'ячеслава Липинського: «Ніхто нам не збудує держави, коли ми самі її не збудуємо, і ніхто з нас не зробить нації, коли ми самі нацією не схочемо бути».

Пам'ятаймо і шануймо наших світочів науки й патріотів України, які все свідоме життя віддали для свого народу.

Микола ЖИБАК,
учитель фізики, секретар Коломийського міськрайонного товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка

ПОСТАТІ

ЙОГО БОЛІЛА НЕСПРАВЕДЛИВІСТЬ

До 150-річчя від дня народження Ярослава ОКУНЕВСЬКОГО – громадського діяча, лікаря, письменника, мецената, дійсного члена НТШ

Ярослав ОКУНЕВСЬКИЙ (05.03.1860, с. Радівці, Буковина – 24.10.1929, м. Городенка). Народився в сім'ї священика Іполита (1834, с. Белелуя – 1902, с. Яворів), який 1868 р. був переведений на посаду пароха в с. Яворів на Гуцульщині. Тут серед чарівної природи Ярослав та його брат Теофіл провели своє дитинство, навчалися у Снятині, а потім – у Коломийській гімназії. У 1877–1884 рр. Ярослав був студентом медичного факультету Віденського університету, активним членом товариства «Січ», його головою з 25.10.1879 до 25.10.1880 р., а також співредактором «Слов'янського альманаху», який конфіскувала віденська поліція за публікацію «Політичних пісень українського народу» М. Драгоманова.

У Відні серед студентів Я. Окуневський підтримував український дух, встановив контакти з політичним еміґрантом М. Драгомановим, з яким познайомився 1891 р., з яким листувався й про якого написав спогади. Видрукував також спогади про публіциста, товариша студентських літ О. Терлецького (1850–1902) – героя першого «соціалістичного процесу» в Галичині 1877 р. («Пам'яті Остапа Терлецького»).

Щоб відробити стипендію військового міністерства, Я. Окуневський у 1884 р. йде служити на флот, де дослужився до чину адмірала й посади начальника медичного управління штабу військово-морських сил Австро-Угорської імперії. Тринадцять років військовий лікар плавав світами, відкриваючи для себе історію та культуру багатьох народів. Ця служба дала йому можливість побувати майже в усіх країнах басейну Середземного моря, а знання шести європейських мов – спілкуватися з її жителями від простих людей до коронованих осіб.

За військові успіхи та в галузі медицини, за бездоганну службу представники різних держав нагородили Окуневського лицарським Орденом Франца Йосифа, іспанським Хрестом заслуги у морській службі, китайським Орденом дракона та іншими відзнаками.

Та найбільша його заслуга в тому, що він ніколи не забував, хто він і звідки, якого народу син, і на всіх рівнях відстоював українські національні інтереси.

Я. Окуневський підтримував дружні особисті й листовні стосунки з багатьма відомими українцями, зокрема, письменниками І. Франком, М. Павликом, літературознавцями М. Драгомановим, О. Терлецьким, К. Студинським, етнографом В. Шухевичем, співачкою С. Крушельницькою, відомою діячкою жіночого руху, першим ученим – лікарем-жінкою С. Окуневською та багатьма іншими. З С. Крушельницькою Окуневського познайомив його рідний брат Теофіл під час її гастролей у Відні. Обидва брати закохалися в знамениту співачку, але вона залишилася байдужою до їхнього залицяння.

З 1893 р. львівська газета «Діло» почала друкувати нариси Я. Окуневського про ті країни, в яких він побував. У Чернівцях (1898) Д. Лукіянович та В. Будзиновський видають їх окремою книгою під назвою «Листи з чужини». Другий том цієї книги вийшов 1902 р. у Львові. Ці художні нариси, що вперше знайомили українського читача з незнайомими країнами, високо оцінював І. Франко, з яким приятелював автор «інтересних нарисів із кругосвітніх подорожей». В статті «Рекомендований лист» (1901) І. Франко писав, що «Листи з чужини» д-ра Я. Окуневського займають почесне місце в нашій небагатій туристичній літературі».

Я. Окуневський часто виступав у пресі на захист земляків. Він матеріально підтримував українські видання, субсидував ювілейний альманах «Січ» (1908), давав гроші на «Рідну школу», на бурси для сиріт, на городенківське товариство «Просвіта», яке обрало його своїм почесним членом. Він був також дійсним членом НТШ.

У 1901 р. Ярослав і Теофіл Окуневські дали по 2 тисячі корон на купівлю Народного дому в Городенці, де розмістилися різні українські товариства і, зокрема, «Просвіта». При уряді ЗУНР Ярослав був творцем та керманичем української санітарної місії у Відні, де добре прислужився Українській Галицькій Армії (вислав чотири ваґони медикаментів).

По війні осів у Городенці, де в домі свого брата Теофіла займався лікарською практикою. В Женеві 1921 р. Я. Окуневський був делеґатом II Конґресу міжнародної допомоги дітям, брав участь у двох конґресах лікарів у Львові, на яких його обирали президентом. Старався покращити долю воєнних сиріт.

Був дуже вразливим на несправедливість, на всі прояви нашого життя. Після його трагічної смерті «Календар «Просвіти» на 1931 р.» помістив про нього велику статтю. В наш час докладні розвідки про життя і діяльність Окуневського опублікували львівський письменник Роман Горак, літературознавець Федір Погребенник, краєзнавець Гуменюк та інші.

Я. Окуневський – людина демократичних переконань, щирий український патріот, народолюбець – примножив славу свого священичого роду, який дав Україні громадсько-культурного діяча, члена Віденського парламенту і Львівського сейму, члена Української національної ради ЗУНР Теофіла Окуневського (1858–1937), визначну лікарку Софію Окуневську, ученицю Лисенка – піаністку Ольгу Окуневську.

З нагоди ювілею Я. Окуневського з ініціативи освітян і просвітян відбулися урочистості й наукові конференції в Яворові та Городенці, де поховані обидва брати – Теофіл і Ярослав. Їхні могили взяті під охорону як пам'ятки історії і культури.

Петро АРСЕНИЧ,
заступник голови ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, лауреат премії ім. Д. Яворницького

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО

з 70-літтям відповідального секретаря ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

Михайла РУДКОВСЬКОГО.

Просвітяни краю вшановують Вас за невтомну творчу працю на ниві розбудови й розвою найдавнішої культурницької організації українського народу – «Просвіти» й бажають Вам залишатись таким же діяльним та життєтворчим і надалі стояти на сторожі українського слова та ідеї.

Зичимо довгих і щасливих літ життя та успіхів у відродженні духовності народу.

Від імені Правлінь ОО та ІФ МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ, Василь БОЙКО

ЩОБИ СЛАВА НЕ ПРОПАЛА...

Михайло Рудковський народився 10 березня 1940 р. в с. Надорожна Бережанського району Тернопільської області. 1961 року закінчив Львівський політехнічний інститут, отримавши кваліфікацію інженера-електрика. Працював на Станіславській та Бурштинській електростанціях, з 1978 по 1984 рік – заступником головного інженера Прикарпатського радіозаводу, згодом – головним інженером об'єднання «Івано-Франківськтурист». У 1987 році був учасником Всесвітнього форуму пасічників. З 1995 по 2000 рік – головний інженер обласної друкарні. З березня 2006 року працює відповідальним секретарем ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка.

Він написав та опублікував 18 розвідок про життя, творчість і повернення із забуття імені Богдана Лепкого. Брав участь майже у всіх заходах, присвячених Б. Лепкому, в Івано-Франківську, Черчу, Бережанах, Жукові, Крегульці. За його сприяння в Івано-Франківській обласній друкарні вперше в Україні була повністю (три частини) надрукована книга споминів Б. Лепкого «Казка мого життя». М. Рудковський написав до неї передмову, зробив фотографії та ілюстрації до обкладинок. Написав близько 800 розвідок на теми бджільництва, краєзнавства, історії літератури, екології, історії. Видав три книжки на тему бджільництва.

Лауреат просвітянської премії імені Марійки Підгірянки за 2006 рік. Нагороджений грамотами Клубу української інтеліґенції імені Богдана Лепкого, «Просвіти», обласного управління сільського господарства, спільною грамотою Івано-Франківської обласної ради та облдержадміністрації. Почесний пасічник Всеукраїнського та стрийського Товариства пасічників. Займає активну позицію в державотворенні та щороку публікує в місцевій пресі біля 60 розвідок з життя краю та держави. Член Спілки журналістів України.

Михайлина БОДНАР

ТАЛАНТИ

ЮНА ЗІРКА

Про маленьку Інесу Юзюк, учениці четвертого класу четвертої коломийської школи, можна сказати, що вона вже зірка, яка яскраво загорілась на музичному зоряному просторі. Адже, вийшовши на велику сцену у шість років, дівчинка впевнено йде до своєї мрії стати артисткою. Інеса поєднує навчання в школі, де одержує найвищі бали, з танцями у танцювальному колективі, навчанням у музичній школі, а ще – допомагає виховувати 11-місячну сестричку Анну Марію.

Всі виступи Інеси, а в неї їх багато («Міні-міс України», «Міні-міс Європи», «Міні-міс світу», перша премія фестивалю «Захід XXI ст.», гран-прі «Південного експресу»), супроводжуються запальними танцями, яскравим ориґінальним сценічним вбранням і чарівною посмішкою. Вчителі вокалу Любов Кирничук, хореографії – Тетяна Павлюк із задоволенням готують з дівчинкою концертні номери, адже вона – артистка дуже сценічна, здібна й закохана у пісню.

Та прекрасно розуміє зірочка, що «зірковою хворобою» хворіти не треба, а радше працювати над собою, тому наполегливо оволодіває музичною грамотою, любить грати на фортепіано. А любов до цього їй прищеплює вчителька Наталія Михайлівна – зі знаменитого роду музикантів Симчичів. Вона ж і вчить ученицю наполегливості, високої порядності, розуміння світу музики і прекрасного.

Саме слова А. Чехова про те, що в людини все повинно бути прекрасне, найкраще стосуються Інеси: вона поєднує спів, танець, душевні відчуття, відповідний костюм, який їй допомагає створити Оксана Іванюк, і йде до людей як співачка, як ведуча концерту, як танцівниця, як людина зі щирим серцем і чарівною посмішкою. Власне з такою Інесою Юзюк зустрілись учасники третього півфіналу Міжнародного фестивалю «Південний експрес», який проходив у Коломиї. Вона вела програму разом із диктором Володимиром Шайдюком і співачкою, яка вітала веселою ритмічною піснею про Коломию.

Отака вона, майбутня артистка, юна зірочка, середуща донечка родини Юзюків, гордість міста й візитівка України на дитячих Міжнародних фестивалях. Здійснення мрій тобі, Інесо, успіхів і високих досягнень.

Любов ЗОРІНА

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Зліва направо: В. Чибар, Г. Наконечна, Н. Решітник, С. Петрошенко

СВІТ ОЧИМА ДУШІ

У залі мистецтв обласної наукової бібліотеки ім. І. Франка відкрилася виставка живопису самобутніх митців з обласного центру Генрієти Наконечної, Сергія Петрошенка, Надії Решітник і Володимира Чибара з Калуша.

Відвідувачам представили твори різних стильових та жанрових напрямків образотворчого мистецтва. Якщо В. Чибар працює в жанрі філософського символізму і змушує своїми роботами замислитися над змістом власного існування, то роботи С. Петрошенка й Н. Решітник виконані переважно в жанрі пейзажу й мимоволі змушують людину, яка їх споглядає, розслабитися і відпочити, набратися позитивних емоцій від спілкування з прекрасним.

Виокремлюються флористичні роботи Г. Наконечної. У них відчувається непідробна щирість, а іноді – дитяча наївність і доброта, з якою авторка сприймає оточуючий світ і намагається донести це сприйняття до інших людей.

Презентація відбулася у формі мистецько-інтелектуального шоу, що є нетиповим для таких дійств. Кожен із авторів розповів про особливості власної творчості, а також відповів на запитання, які підготувала ведуча заходу – керівник Клубу слов'янської поезії Л. Тлустенко. Виступали й запрошені гості, які доповнили загальне враження про митців та їхню творчість. У перервах між виступами лунали пісні у виконанні відомого на Прикарпатті барда Петра Федоріва (Петрухи Стріляного). С. Петрошенко та Г. Наконечна потішили присутніх зразками власної поетичної творчості. А В. Чибар розважив власними гумористичними, які були позитивно оцінені бурхливими оплесками.

Відкриття виставки співпало з днем народження двох її учасниць – Г. Наконечної та Н. Решітник. Тож і ми приєднуємося до привітань на їхню адресу й бажаємо митцям творчої наснаги.

Наш кор.

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА
березень

(Закінчення. Поч. у № 6)

23 БЕРЕЗНЯ

Всеукраїнський день працівників культури та аматорів народного мистецтва.

100 років від дня народження **Івана Яцківа** (1910–1968), українського церковного діяча й мецената, уродженця с. Верхня Калуського повіту. Помер у Парижі.

25 БЕРЕЗНЯ

120 років від дня народження **Остапа Вахнянина** (1890–1924), військового і громадсько-культурного діяча, актора і співака товариства «Просвіта» в Ужгороді, професора гімназії, засновника осередку «Пласту» (1923) та редактора пластових видань.

100 років від дня народження **Марка Боєслава** (Михайла Дяченка) (1910–1952), поета, журналіста, активного учасника національно-визвольних змагань ОУН–УПА, уродженця с. Боднарів Калуського району.

85 років від дня народження **Ірини Дибко-Филипчак** (1925), української письменниці, перекладачки, драматурга, уродженки с. Більшівці Галицького району, яка мешкає у США, але часто відвідує Івано-Франківщину.

27 БЕРЕЗНЯ

Міжнародний день театру.

65 років від дня народження **Зіновія Береговського** (1945), просвітянина, педагога, члена ради ОО ВУТ «Просвіта», члена правління ІФ МО ВУТ «Просвіта», першого заступника голови Івано-Франківської обласної ради.

28 БЕРЕЗНЯ

140 років від дня народження **Юліана Бачинського** (1870–1940), українського публіциста, історика й політичного діяча, члена національної ради ЗУНР, уродженця с. Новосілки Тлумацького району.

125 років від дня народження **Романа Самокишина** (1885–1971), військового діяча й актора українського театру Івана Мар'яненка, уродженця с-ща Печеніжин Коломийського району.

29 БЕРЕЗНЯ

55 років від дня народження **Романа Ворони** (1955), журналіста, члена Спілки журналістів, редактора-упорядника довідників «Ділова Коломия», «Ділова Івано-Франківщина».

Підготував Петро АРСЕНИЧ

СПОВІДЬ

Слова та музика Бориса Данилишина

Родився і живу на цій землі,
Що Богом дана не мені одному.
Пройшов усе я у своїм житті –
І біль стерпів, і радість дав другому.

Мені вже більш не бути молодим,
Та знов і знов у згадках пісню будять
Роки, що не розтанули, як дим,
Піснями залишились добрим людям.

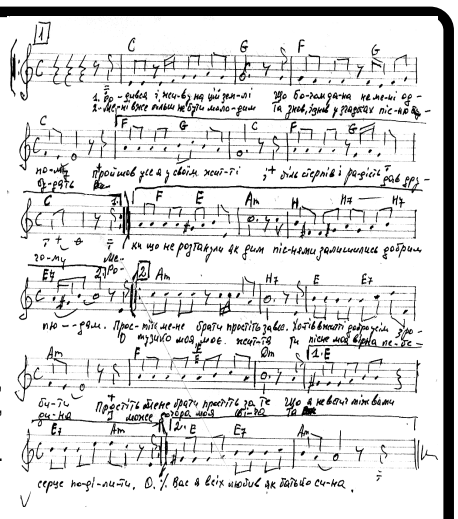
Приспів:
Простіть мене, брати, простіть за все –
Хотів в житті добро усім зробити.
Простіть мене, брати, простіть за те,
Що я не зміг між вами серце поділити.

О музико моя – моє життя,
Ти, пісне моя вірна – лебедина.
І, може, догора моя свіча,
Та вас я всіх любив, як батько сина.

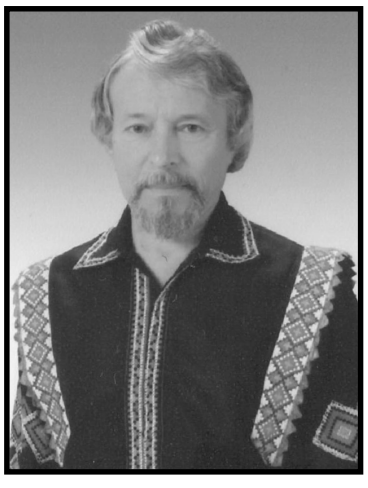
І хай нікого щастя не мине –
Ту мить відчути – це є незабутнє,
Бо в дітях ми продовжуєм себе,
В онуках бачимо своє майбутнє.

Вклонімось до землі своїм батькам,
Що дали нам життя й за нас молились,
Просили долі кращої для нас,
А ми несли свій хрест, який судилось.

Приспів

ПІСНЯМИ ЗАЛИШАЮСЬ ЛЮДЯМ...

Відійшов у вічність Борис ДАНИЛИШИН – провідний методист Народного дому «Просвіта». Народився він 6 листопада 1948 року в м. Івано-Франківськ. Закінчив Івано-Франківський державний педагогічний інститут ім. В. Стефаника, але вже в студентські роки став одним із засновників та художнім керівником ВІА «Опришки» – переможця Всесоюзних фестивалів самодіяльності, переможця фестивалю болгарської пісні в Києві (1976). Свого часу записав чотири платівки на фірмі «Мелодія» та диск-гігант у м. Торонто (Канада) та США. У 1971 р. у м. Яремче створив ВІА «Тайстра», який став народним колективом. Він організував і керував ВІА «Марічка» при Палаці культури Надвірнянського лісокомбінату.

З 1981 р. – директор Палацу культури Прикарпатського радіозаводу, засновник і керівник гурту «Край» – дипломанта обласних і республіканських фестивалів. Нагороджений дипломами та грамотами, медалями лауреата Всесоюзного конкурсу самодіяльності й художньої творчості.

З 1994 р. – провідний методист Івано-Франківського обласного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, керівник і засновник Клубу обдарованих дітей, у якому виховав майже два десятки лауреатів та дипломантів Всеукраїнських та Міжнародних фестивалів дитячої пісні, а Ірина Лончина стала заслуженою артисткою України.

Автор понад сімдесяти пісень для дітей і юнацтва, визнаний найкращим учителем року в номінації «Педагог-позашкільник», створив теле- та радіопередачу «Різдвяна вервичка» вихованців Клубу обдарованих дітей.

Нагороджений почесними грамотами Міністерства освіти і науки України, обласної ради та облдержадміністрації. У 2008 році вийшла перша авторська збірка пісень для дітей молодшого, середнього та старшого шкільного віку. Йому вручили найвищу відзнаку ВУТ «Просвіта» – «Будівничий України» за вагомий особистий внесок у справу українського національного відродження та зміцнення української держави.

Колектив ОО ВУТ «Просвіта», друзі, колеґи, усі просвітяни краю глибоко сумують з приводу передчасного відходу у вічність Бориса Данилишина та висловлюють щире співчуття родині.

Хай українська земля, яку він так славив, буде йому пухом.

Від імені просвітян і всіх, хто його знав, любив і шанував – голова Івано-Франківського ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ